

BİR VENÜS'ÜN HİKÂYESİ

Melike Özlem Bilgili

**Güney Afrikalı bir kadın.
23 yıllık ömrüne çok acı sığdırmış bir kadın...
Kısacık hayatında çeşitli işkencelere maruz kalmasının öncelikli sebebi bir kadın olması...
Kendi kontrolü dışında gelişen trajedinin kahramanı...
Tarihte Hotanto Venüsü lakabıyla yer almış...
Güney Afrika'dan Khoikhoi – Hotanto adlı kabilenin genetik özelliklerini taşıyarak, kendi dünyası için normal doğmuş bir kadını...
Uygar! Beyaz insanların farklı görünümlülere, kendilerinden olmayanlara yaklaşımını özetleyen bir yaşam öyküsüdür...**

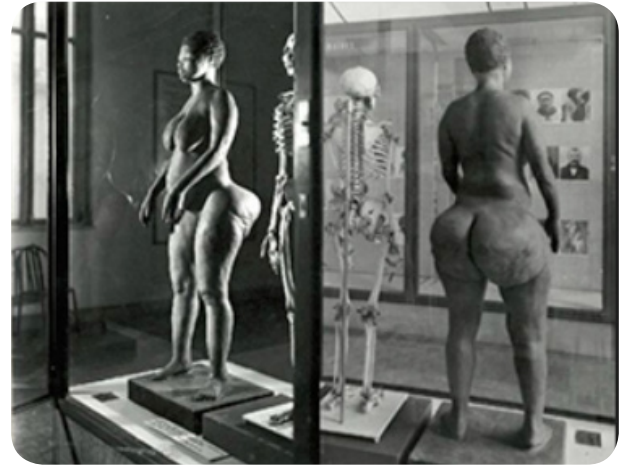
Saartjie Baartman nam-ı diğer Sarah, 1789'da Khoi Khoi Kabilesi'nin (Khoikhoi – Hotanto) genetik özelliklerini, belirgin bir şekilde taşıyarak dünyaya gelmiştir. Bu kabile kadınları tarlada çalışırken bebeklerini kalçalarında taşıyarak iş yapan kadınlardı. Yani büyük kalçalara sahip anatomik yapıları onları kendi toplumları içerisinde beğenilir ve tercih edilir yapıyordu. Sarah'ın yaşadığı yıllarda Avrupa'da kölelik, hala resmi olarak yasaldır. Sarah annesini hiç görmez, babası tarafından büyütülür. Ancak babası da İngiliz ve Hollandalıların koloni mücadelesi esnasında çıkan çatışmada öldürülür. Pieter Cesars adındaki siyahi bir tüccar, onu Cape Town'daki çiftliğinde hizmetçi olarak çalıştırır. Henüz genç bir kızken sömürgeci Hollandalıların ilgisini çeker ve Alexander Dunlop adındaki bir askeri doktor tarafından çok para kazanacağı hayaline inandırılarak, 19 yaşındayken Avrupa'ya götürülür. Saartjie Baartman hiçbir Avrupalıya kesinlikle benzememektedir. Ait olduğu kabilenin genetik özelliklerini taşıyan kadının 1.60 boyu, oldukça çıkıntılı büyük kalçası ve sarkmış devasa bir cinsel organı vardır. Böylece Sarah'nın İngiltere'deki kâbus gibi hayatı da başlar...

1800'lerin tercihi olarak bir ucube şeklinde, müzelerde ve sirklerde sergilenen Saartjie Baartman, çok kısa sürede çok çok ilgi çekmiştir. Avrupalıları birçok yönden hayrete düşüren vücudu, aslında kabilesinin değer verilen bir özelliğidir. Dar kıyafetler giydirilerek, yüzü renk renk boyanan, tüyler takılarak dans ettirilen kadın, kendisini izleyenler tarafından sürekli hakaret, sataşma ve tacize maruz kalır.

Para karşılığı yapılan gösterilerde büyük kalçalarını ve cinsel organını izleyenler ona hakaret eder, taciz eder, kalçasının gerçek olup olmadığını anlamak için ellerindeki cisimlerle dırter, iğne batırır. Topraklarından kopartılan kimsesiz bir köleden, ülkenin en çok konuşulan ünlüsüne dönüşür. Posterleri asılır, adına operalar düzenlenir, çeşit çeşit gösterilere malzeme olur,

karikatüristlerin favori konusuna dönüşür.

Sarah, Londra'daki dört yılından sonra Paris'e götürülür. Burada gezici bir sirk, vahşi hayvan terbiyecisine satılır. Vücudu bilim adamları tarafından incelenir. Onun vücudu üzerinden değerlendirmelerle Avrupa ırklarının üstünlüğünü öven bilimsel makaleler yazılır. Paris'te kendisine her yönden hakaret eden beyaz insanların karanlık fantezilerinin kurbanı olur. Para karşılığı erkeklere satılmaya başlanır. Bu durum insanoğlunun ne kadar ikiyüzlü olabildiğinin bir ispatıdır. Bir kadın değil, bir hayvan gibi gördükleri bu Afrikalı ile cinsel ilişki yaşamak için birçok beyefendi koşarak sıraya girer. Saartjie Baartman, 1816 yılında bir alkolik olarak Paris'te ölür. Ölümünün üzerinden 24 saat geçmeden vücudu Napolyon'un cerrahlığını da yapan, doğa bilimci ve zoolog George Cuvier tarafından resmen doğranır. Cinsel organı ve beyni çıkarılarak Musee de l'Homme'da (İnsanlık Müzesi) sergilenir ve vücudunun içi doldurularak 1976'ya dek halka açık bir şekilde sergilenmeye devam eder.

Henüz 23 yaşındayken alkolizm ve yaşadığı acıların etkisiyle hayatını kaybederken, zengin biri olarak vatanına geri dönme hayalleri son bulmuştur ama ölüm bile onun için huzur anlamına gelememiştir. Bu zavallı genç kadının ölüsü dahi

insanların elinden kurtulamamıştır. Meşhur kalçası ve cinsel organı kesilmiş, özel sıvılarla dolu özel kavanozlarda saklamıştır.

Avrupalıların eğlencesi olduktan sonra, bilim insanlarının elinde bir deney hayvanına dönüştürülmüştür. Vücudunun geri kalanı da mumyalanarak 1876 yılına kadar Paris'te bir müzede sergilenmeye devam etmiştir. 1994 yılındaki Güney Afrika genel seçiminin ardından Başbakan Nelson Mandela, Fransa'dan bir depoya kaldırılan Sarah'ın vücudunun teslim edilmesini istemiş ve ancak 2002 yılında vücudu teslim edilmiştir. Bedeninden geriye kalanlar, doğumundan yıllar sonra doğduğu topraklara kendi halkının gelenekleriyle gömülmüştür.

19. Yüzyıl boyunca ırkçılığın en önemli ve iğrenç konularından birisi olmaya devam etmiş ve siyah kadın cinselliğinin aşağılanmasına alet

edilmiştir.

İnsan hakları ve kadın hakları kuruluşlarının önemli bir referansı haline gelen Saartjie Baartman'ın yaşamı, makalelere, kitaplara, filmlere konu olmuştur.

Not: Başlıkta ve bu sayfada kullanılan fotoğraflar yönetmen Abdellatif Kechiche'nin Black Venus filminden alınmıştır.

Kaynaklar

<http://www.birikimdergisi.com/guncel-yazilar/996/sinirsiz-zulum-eglen>

[ce-sektorunde-hayvanlar-hayvan-yarislari-sirkler](http://www.birikimdergisi.com/guncel-yazilar/996/sinirsiz-zulum-eglen-ce-sektorunde-hayvanlar-hayvan-yarislari-sirkler)

<http://sanatkaravani.com/saartjie-baartmana-bakmak-2/>